

1. กรณีที่ญาติยอมรับไม่ต้องให้มีการช่วยฟื้นคืนชีพ/ใส่เครื่องช่วยหายใจผู้ป่วย

ผู้ป่วย Aids ชาย Dx Upper GI Bleeding c cirrhosis ป่วยมาด้วยอาการอาเจียนเป็นเลือด ถ่ายเป็นเลือด มาประมาณ 1 เดือนก่อนมาโรงพยาบาล เข้ารับการรักษาเมื่อวันที่ 16 พ.ค. 2553 เสียชีวิต 21 พ.ค. 2553 รวมระยะเวลาที่อยู่โรงพยาบาล 5 วัน Case นี้ ตอน admit เข้ามาอาการค่อนข้างหนัก แพทย์ได้มีการวางแผนการรักษาให้พยาบาลได้รับทราบคือ ไม่ต้องเข้า ICU หรือ Resuscitate ซึ่งพยาบาลได้โทรตามญาติให้มาเยี่ยมผู้ป่วย เมื่อญาติ (น้องสาว) มาเยี่ยม พยาบาลได้ประเมินความเข้าใจ การรับรู้เกี่ยวกับอาการและความเจ็บป่วยของผู้ป่วย ซึ่งญาติบอกว่ารับทราบจากแพทย์ แล้วถึงอาการของผู้ป่วยว่าอาการหนักอาจเสียชีวิตได้ พยาบาลได้อธิบายแนวทางการดูแลรักษาอีกครั้ง ตามแผนการรักษาของแพทย์ว่า case นี้อาการของผู้ป่วยค่อนข้างหนักมาก ถึงแม้เข้า ICU ก็ไม่สามารถยื้อชีวิตของผู้ป่วยได้ แต่การรักษาที่ให้จะทำให้การรักษาเต็มที่(Full med) เมื่อพยาบาลได้ทำความเข้าใจกับญาติแล้ว ทีมให้การพยาบาลได้มีการวางแผน

การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายร่วมกับญาติ (โดยเราจะปฏิบัติตามแนวทาง Palliative care) ญาติได้บอกกับพยาบาลว่าขอให้ผู้ป่วยจากไปอย่างสงบไม่ทุกข์ทรมาน ไม่ต้องใส่เครื่องช่วยหายใจ ทีมให้การพยาบาลก็จะรายงานให้แพทย์รับทราบว่า ได้ทำความเข้าใจและวางแผนร่วมกับญาติแล้วโดยญาติได้เซ็นชื่อรับรองว่าไม่ต้องการให้ Resuscitate และใส่เครื่องช่วยหายใจ เป็นหลักฐานไว้ด้านหลังหนังสือเจตนาขอรับการตรวจรักษาพยาบาล โดยข้อความที่เขียนได้ให้ญาติอ่านทำความเข้าใจและยอมรับในข้อความที่เขียนก่อน โดยมีพยาบาลร่วมเซ็นรับทราบ 2 ท่าน

2. กรณีไม่ยอมรับการวางแผนการรักษาของแพทย์ในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย

ผู้ป่วย AIDS ชาย รับ Refer มาจากโรงพยาบาลเอกชน แรกรับผู้ป่วยรู้สึกตัว แต่พูดคุยไม่รู้เรื่อง ะอะโวยวาย ผุดลุกผุดนั่ง แพทย์ Dx Sepsis ซึ่ง Case นี้ แพทย์บอกว่าได้คุยกับมารดาผู้ป่วยแล้วว่า อาการค่อนข้างหนัก อาจจะไม่ดีขึ้นและอาจเสียชีวิตได้ ซึ่งถ้าผู้ป่วยอาการทรุดหนักจะไม่สามารถย้ายเข้า ICU ได้เนื่องจากขณะนี้ ICU เต็มเต็มไม่สามารถรับผู้ป่วยได้ ไม่มีเครื่องช่วยหายใจ ซึ่งมารดา รับทราบ และขอให้แพทย์รับไว้ การรักษาให้อยู่ในดุลยพินิจของแพทย์ถ้าผู้ป่วยจะเสียชีวิตก็ไม่เป็นไร เนื่องจากมีปัญหาระยะสุดท้าย แพทย์ส่งสารก็เลยรับไว้ และได้ให้การรักษาเต็มที่ทางยา และได้ทำหัตถการเช่น Bone marrow biopsy , Lumbar puncture เพื่อ Investigate แต่อาการผู้ป่วยไม่ดีขึ้น พยาบาล ได้อธิบายอาการที่ทรุดลงให้ญาติรับทราบเป็นระยะๆ ซึ่งกรรขยาขอรับการรักษาของแพทย์แต่ญาติคนอื่น ๆ เช่น มารดาและอาของผู้ป่วยไม่ยอมรับ กลับคำพูดที่ได้ตกลงกับแพทย์ไว้แล้วไว้ โดยบอกว่า ต้องการยื้อชีวิตผู้ป่วย และได้ะอะโวยวายว่าทำไม แพทย์ไม่รักษา ไม่ย้ายเข้า ICU จะร้องเรียนให้ได้ ซึ่งพยาบาลได้รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และอาการของผู้ป่วยให้แพทย์ ER รับทราบ ได้บอกแพทย์เวร ER ว่า case นี้ ญาติไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ให้ไว้ แพทย์ ER ก็ได้ขึ้นมาอธิบาย ญาติก็ยัง ไม่ยอมรับ แพทย์ ER ก็ได้โทรถามแพทย์เจ้าของไข้ที่ ICU ว่าใครสามารถออกจาก ICU ได้บ้าง ซึ่งก็ไม่มี ส่วนดี ICU ก็เต็ม ทำให้ทีมให้การดูแลรักษา ซึ่งประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล Ward พยาบาลวิสัญญี และ พยาบาล ER ได้ประชุมร่วมกันและลงความเห็น ว่า ให้ใส่ Tube ตามความต้องการของญาติ โดยยืมเครื่อง Respirator จาก ER มาใช้ใน Ward หลังจากนั้นพยาบาล Ward ได้พยายามติดต่อโรงพยาบาลต่างๆ เพื่อ Refer แต่ไม่สามารถ Refer ได้ เข้าวันรุ่งขึ้น พยาบาลได้รายงานแพทย์เจ้าของไข้ เนื่องจากอาการผู้ป่วยไม่ดีขึ้น แพทย์ได้เรียกมารดา ผู้ป่วยมาคุย และให้พยาบาลนั่งฟังด้วยเพื่อเป็นพยาน 2 คน โดยแพทย์ได้บอกว่า แพทย์ได้ทำความเข้าใจกับมารดา ตั้งแต่แรกแล้วจริงๆ ไม่สามารถ จะรับได้ เพราะเต็ม ICU เต็ม มารดาก็ยอมรับ และบอกว่าไม่ต้องใส่เครื่องช่วยหายใจก็ได้ แพทย์ส่งสารก็เลยรับไว้ แล้วทำไมถึงมากลับคำพูดแบบนี้ ซึ่งญาติของผู้ป่วยบอกว่า คิดว่าเครื่องช่วยหายใจ จะยื้อชีวิตผู้ป่วยได้ หวังว่าซัก 1 เดือน ผู้ป่วยจะฟื้น ซึ่งหลังจากที่แพทย์ได้อธิบายเสร็จ ญาติก็ยัง ไม่ยอมรับ พยาบาล หัวหน้าดี ก็ขอคุยกับญาติทั้งหมด โดยให้คนที่สำคัญที่สุด คือมารดา เป็นผู้ตัดสินใจ โดยได้นำมารดา และญาติไปที่เตียงผู้ป่วย ให้ดูความดัน โลหิตที่ลดลงเรื่อยๆ ม่านตาซึ่งไม่มีปฏิกิริยาต่อแสงแล้ว และ อธิบายลักษณะการหายใจของผู้ป่วยให้ดู ว่าขณะนี้ผู้ป่วย หายใจผิดปกติ แม้ใส่เครื่องช่วยหายใจ กดบริเวณ Sternum ให้ญาติดู ว่าไม่มีปฏิกิริยาตอบสนอง ตัว แขน ขาบวมไปหมด ให้มารดาผู้ป่วยและญาติลองไปพูดคุยกันดู และให้เข้าใจว่า ถึงแม้ไม่ได้เข้าไปรักษาใน ICU แต่แพทย์และทีมงาน ก็ได้ช่วยกันสุดความสามารถแล้ว การที่ผู้ป่วยจะเสียชีวิต ไม่ได้ขึ้นกับการที่ได้เข้าไปใน ICU หรือไม่ ICU แต่ขึ้นกับสภาพร่างกาย ของผู้ป่วยมากกว่า